

Фінансова звітність
Національного банку України
за 1998 рік

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

31 ГРУДНЯ 1998 Р.

✓

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТА АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК
31 ГРУДНЯ 1998 Р.

ЗМІСТ

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

Баланс	1
Звіт про прибутки та збитки	2
Звіт про рух капіталу	3
Примітка 1: Основа підготовки звітності	4
Примітка 2: Вплив економічної ситуації в Україні на фінансову звітність НБУ	9
Примітка 3: виправлення бухгалтерської помилки	10
Примітка 4: вимоги до МВФ	11
Примітка 5: активи в іноземній валюті	11
Примітка 6: державні цінні папери	12
Примітка 7: кредити Уряду	13
Примітка 8: кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	14
Примітка 9: нараховані проценти до отримання	15
Примітка 10: основні засоби	16
Примітка 11: інші активи	17
Примітка 12: гроші, випущені в обіг	17
Примітка 13: заборгованість перед МВФ	17
Примітка 14: зобов'язання в іноземній валюті	18
Примітка 15: бюджетні та клієнтські рахунки	18
Примітка 16: нараховані проценти до сплати	19
Примітка 17: чистий процентний та дисконтний дохід	19
Примітка 18: інші доходи	20
Примітка 19: загальні, адміністративні та інші операційні витрати	20
Примітка 20: витрати за сумнівними та безнадійними боргами	20
Примітка 21: аналіз за валютами	21
Примітка 22: умовні зобов'язання та позабалансові фінансові інструменти	22

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

Голові та членам Правління Національного банку України:

Відповідальність членів Правління та аудиторів

- 1 Ми провели аудит поданого нижче балансу Національного банку України ("НБУ") за станом на 31 грудня 1998 року, а також відповідних Звіту про прибутки та збитки і Звіту про рух капіталу за рік до 31 грудня 1998 року. За підготовку зазначеної фінансової звітності, викладеної на сторінках 1-23, несе відповідальність керівництво НБУ. Ми відповідаємо за надання висновку щодо цієї фінансової звітності на підставі проведеного нами аудиту.
- 2 Члени Правління НБУ відповідають за підготовку та подання фінансової звітності НБУ. Члени Правління НБУ відповідають також за ведення облікових записів у відповідності до законодавства України, на основі яких було складено дану фінансову звітність. Це передбачає запровадження необхідної системи внутрішніх процедур та механізмів контролю і забезпечення їх належного функціонування з метою збереження активів НБУ і попередження випадків зловживань, порушень законодавства та правил бухгалтерського обліку або інших порушень.

Підстави для формування висновку

- 3 Ми проводили аудит у відповідності до Міжнародних Стандартів Аудиту. Аудит включає вибіркочну перевірку документів, які підтверджують суми та розшифровки у фінансовій звітності. Аудит включає також оцінку основних розрахунків та висновків, здійснених членами Правління у процесі підготовки фінансової звітності, а також відповідності облікової політики обставинам, у яких працює НБУ, послідовності її застосування та адекватності розкриття інформації.
- 4 Ми планували і проводили наш аудит таким чином, щоб отримати всю інформацію та пояснення, які ми вважали необхідними для того, щоб забезпечити достатню впевненість щодо відсутності у фінансовій звітності будь-яких суттєвих помилок. При формуванні висновку ми також оцінювали загальну адекватність подання фінансової звітності для цілей центрального банку; основа подання звітності описана у Примітці 1. Ми вважаємо, що проведений нами аудит дає достатні підстави для нашого висновку.

- 5 При формуванні висновку ми оцінювали також адекватність відображення у фінансовій звітності стану заборгованості з боку Уряду України. Протягом 1998 року в Україні відмічався період значних економічних труднощів, який продовжується у 1999 році. Оскільки НБУ є установою, відповідальною за проведення монетарної політики, він зазнав особливого впливу цих труднощів. Ознаки економічних труднощів та їх вплив на становище НБУ викладені у Примітці 2 до фінансової звітності. Основним наслідком економічних труднощів стало збільшення сум заборгованості Уряду України перед НБУ. Здатність Уряду України погашати свій борг перед НБУ обмежується бюджетним дефіцитом. В результаті, більша частина боргів Уряду перед НБУ після настання строку їх погашення реструктуризована або замінена на нові боргові інструменти. НБУ не створювалось резервів за кредитами, безпосередньо наданими Урядом, за гарантіями, наданими від імені Уряду або за борговими інструментами (купонними та дисконтними облігаціями внутрішньої державної позики) Міністерства фінансів України. Загальна сума боргу та його статус описано у Примітці 2. Ми не вносили застережень до нашого висновку стосовно цього боргу.

Фундаментальна невизначеність

- 6 Відповідно до облікової політики щодо міждержавних розрахунків, як зазначено у Примітці 1 до фінансової звітності, в 1997 році НБУ було віднесено до резервів суми залишків, що відносяться до незавершених міждержавних розрахунків за 1992 рік. На даний час відсутня будь-яка інформація щодо поточного статусу міждержавних розрахунків. У зв'язку з цим ми не мали можливості перевірити, які зобов'язання все ще існують, і хто фінансуватиме розрахунки за ними, якщо вони виявляться суттєвими.

Висновок

- 7 За винятком коригувань, що можуть виявитися необхідними в результаті виникнення дійсних вимог з боку колишніх радянських республік, як зазначено у параграфі 6 вище, ми вважаємо, що фінансова звітність, в усіх суттєвих аспектах, була належним чином складена для відображення фінансового становища НБУ за станом на 31 грудня 1998 року та результатів його діяльності за 1998 фінансовий рік у відповідності до облікової політики, викладеної у Примітці 1.

Київ, Україна

29

квітня 1999 року

Rudolf W. K. Bogus

✓

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
БАЛАНС
СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

	Примітка	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
АКТИВИ			
Монетарне золото		108	34
Вимоги до МВФ	4	5 433	2 640
Активи в іноземній валюті	5	2 805	3 775
Державні цінні папери	6	6 552	1 770
Кредити Уряду	7	8 161	6 353
Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	8	670	1 223
Нараховані проценти до отримання	9	37	123
Основні засоби	10	862	655
Інші активи	11	226	148
Всього активів		24 854	16 721
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Гроші, випущені в обіг	12	7 459	6 416
Заборгованість перед МВФ	13	14 378	6 983
Зобов'язання в іноземній валюті	14	421	150
Рахунки кредитних установ		1 175	751
Бюджетні та клієнтські рахунки	15	545	374
Нараховані проценти до сплати	16	78	41
Інші пасиви		131	471
Всього зобов'язань		24 187	15 186
СТАТУТНИЙ ФОНД І РЕЗЕРВИ			
Статутний фонд		5	5
Резерв переоцінки іноземної валюти		109	1 002
Резерв переоцінки основних засобів		71	75
Нерозподілений прибуток та інші резерви		482	453
Всього власного капіталу		667	1 535
Всього пасивів та власного капіталу		24 854	16 721

Підписано від імені Правління *29.01.* 1999 р.

[Signature]
Голова Національного банку України

[Signature]
Головний бухгалтер

Примітки, наведені на сторінках з 4 по 23, є невід'ємною частиною даної фінансової звітності.

[Signatures]
(Зеленая), *[Signature]*, *[Signature]*, *[Signature]*, *[Signature]*

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ЗА РІК ДО 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

	Примітка	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Процентні та дисконтні доходи	17	704	748
Процентні витрати	17	(264)	(204)
Чистий процентний та дисконтний дохід	17	440	544
Комісійні доходи		43	46
Комісійні витрати		(7)	(1)
Дохід від торгівлі цінними паперами		(1)	14
Інші операційні доходи	18	74	98
Списання карбованців	12	65	-
Операційний прибуток		614	701
Витрати на персонал		(131)	(90)
Витрати на виготовлення грошей		(25)	(28)
Загальні, адміністративні та інші операційні витрати	19	(84)	(120)
Прибуток до витрат за сумнівними боргами і розподілу		374	463
Витрати за сумнівними та безнадійними боргами	20	(73)	(214)
Чистий прибуток		301	249
Перерахування прибутку Міністерству фінансів		(333)	(230)
Нерозподілений прибуток/(Збиток)		(32)	19

Примітки, наведені на сторінках з 4 по 23, є невід'ємною частиною даної фінансової звітності.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

ЗВІТ ПРО РУХ КАПІТАЛУ
ЗА РІК ДО 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
 (в мільйонах гривень)

	Примітка	Статутний фонд	Резерв переоцінки іноземної валюти	Резерв переоцінки основних засобів	Нерозподілений прибуток та інші резерви	Всього власного капіталу
Залишок на 1 січня 1997 р.		5	712	58	370	1,145
Переоцінка активів і пасивів в іноземній валюті		-	290	-	-	290
Переоцінка основних засобів		-	-	17	-	17
Безоплатно отримані основні засоби		-	-	-	64	64
Чистий прибуток		-	-	-	249	249
Перерахування прибутку Міністерству фінансів		-	-	-	(230)	(230)
Залишок на 31 грудня 1997 р.		5	1 002	75	453	1 535
Коригування за попередній період	3	-	-	-	43	43
Скоригований залишок на 31 грудня 1997 р.		5	1 002	75	496	1 578
Переоцінка активів і пасивів в іноземній валюті		-	(893)	-	-	(893)
Переоцінка основних засобів		-	-	(4)	-	(4)
Безоплатно отримані основні засоби		-	-	-	18	18
Чистий прибуток		-	-	-	301	301
Перерахування прибутку Міністерству фінансів		-	-	-	(333)	(333)
Залишок на 31 грудня 1998 р.		5	109	71	482	667

Примітки, наведені на сторінках з 4 по 23, є невід'ємною частиною даної фінансової звітності.

Примітка 1: Основа підготовки звітності

НБУ веде облік в українських гривнях (грн.) у відповідності з українським законодавством та положеннями. Ця фінансова звітність була підготовлена на підставі даних бухгалтерського обліку НБУ і, за необхідності, скоригована для приведення у відповідність з обліковими принципами, загальноприйнятими для центральних банків. Облікова політика НБУ базується на вимогах Міжнародних Стандартів Бухгалтерського Обліку та враховує специфіку діяльності НБУ як центрального банку. Відповідно, застосовувались облікові процедури, викладені нижче.

Монетарне золото. Монетарне золото являє собою запаси золотих злитків світового стандарту, що зберігаються у сховищі НБУ. Монетарне золото обліковується за фізичною кількістю в тройських унціях і оцінюється за фіксіном Лондонської біржі дорогоцінних металів на кінець року в доларах США; вартість у доларах США перераховується в гривні за курсом обміну долара США станом на кінець року. Прибутки або збитки від курсових різниць, що є результатом змін ціни на Лондонській біржі або курсу обміну долара США, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки і не включаються до звіту про прибутки та збитки.

Депозити у золоті в іноземних банках, за якими нараховуються проценти, включаються до складу активів в іноземній валюті у Примітці 5. Немонетарне золото та інші дорогоцінні метали включаються до складу інших активів, як зазначено у Примітці 11.

Курс обміну станом на кінець року, що застосовувався для перерахунку вартості золота в гривні, становив 982,8636 гривні за 1 тройську унцію золота.

Рахунки МВФ. НБУ виступає в ролі фіскального агента України у відносинах з Міжнародним Валютним Фондом (МВФ), і таким чином, усі залишки рахунків МВФ відображаються на балансі НБУ. Сума активів включає внески в рахунок квоти і авуари в Спеціальних Правах Запозичення (СДР). Сума пасивів представлена цінними паперами, випущеними на користь МВФ Міністерством фінансів та НБУ від імені Уряду України. Всі залишки, за винятком авуарів в СДР, обліковуються в українських гривнях. Переоцінка активів та зобов'язань проводиться щомісяця за ринковим курсом гривні до СДР на кінець місяця; зміни сум залишків, що виникають у зв'язку зі зміною курсу, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки у розділі власного капіталу в балансі НБУ. Щороку сума негативної курсової різниці покривається випуском нових цінних паперів Міністерством фінансів або НБУ.

Проценти, отримані за авуарами в СДР, відображаються як процентний дохід, а кошти, сплачені за користування кредитними ресурсами, наданими Україні МВФ, відображаються як процентні витрати.

Примітка 1: Основа підготовки звітності (продовження)

Перерахунок іноземних валют. Операції в іноземній валюті відображаються за офіційним обмінним курсом на день проведення операції. Курсові різниці, що є результатом розрахунків за операціями в іноземній валюті, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки і не включаються до звіту про прибутки та збитки.

Монетарні активи та пасиви в іноземній валюті перераховуються в українські гривні за офіційним курсом НБУ станом на дату складання балансу. Прибутки або збитки, що є результатом перерахунку активів та пасивів, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки і не включаються до звіту про прибутки та збитки. Станом на 31 грудня 1998 року основні курси обміну, застосовані для перерахунку залишків коштів в іноземній валюті, були такими:

1 СДР = 4,821 гривні
1 долар США = 3,427 гривні
1 марка ФРН = 2,048416 гривні

Державні цінні папери. Державні цінні папери включають купонні облігації та дисконтні облігації Міністерства фінансів України (ОВДП). Дисконтні ОВДП купувалися на аукціонах, які НБУ проводив від імені Міністерства фінансів, а також на вторинному ринку. НБУ виступає в ролі агента та депозитарію при реєстрації операцій з ОВДП. Дисконтні ОВДП відображаються за вартістю придбання, скоригованою на амортизований дисконт. Амортизація дисконту відноситься на дохід протягом строку дії облігацій. Купонні облігації були придбані в результаті конверсії дисконтних ОВДП, коли Міністерство фінансів виявилось неспроможним погасити ОВДП при настанні строку їх погашення. Процент за купоном обліковується за принципом нарахування і включається до процентних та дисконтних доходів.

Угоди продажу та наступного викупу. Продаж цінних паперів за угодами продажу та наступного викупу (угодами "репо") відображається як отримання позик від інших банків. Цінні папери, придбані за угодами подальшого продажу ("зворотні репо"), відображаються як позики, надані комерційним банкам. Різниця між ціною продажу та викупу відображається як процентний дохід і нараховується рівномірно протягом строку дії угод викупу.

Кредити Уряду. Кредити Уряду відображаються за основною сумою заборгованості. Кредити, деноміновані в доларах США, відображаються за офіційним обмінним курсом НБУ на дату балансу. Суми переоцінки залишків коштів, що є результатом зміни курсу обміну долара США, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки і не включаються до звіту про прибутки та збитки. НБУ вважає, що не є доцільним створювати резерви під непогашену основну суму боргу.

Примітка 1: Основа підготовки звітності (продовження)

НБУ вважає, що доцільно створювати резерви на повну суму процентів за кредитами, наданими Урядом, доки не буде остаточно вирішено питання щодо сплати Міністерством фінансів процентів за цими кредитами. Нарахування процентів здійснюється відповідно до кредитних угод, укладених між Міністерством фінансів та НБУ. Резерви щодо нарахованих процентів до отримання за кредитами, наданими Урядом, списуються з процентного доходу за кредитами, наданими Урядом.

Позики комерційним банкам та іншим позичальникам. Позики відображаються за основною сумою заборгованості за мінусом резервів під безнадійні та сумнівні борги.

Резерв під сумнівні та безнадійні борги створюється на підставі оцінки керівництвом можливості повернення кредитів. Резерви створюються стосовно боргів, імовірність повернення яких була визнана сумнівною. Загальна сума збільшення або зменшення резерву відноситься на прибуток звітного року.

Розрахунок можливих збитків вимагає професійного судження і застосування відповідних припущень. Основними факторами, що беруться до уваги при визначенні резервів, є зростання, склад та якість кредитного портфелю, обсяг прострочених позик, поточні економічні умови та достатність наданої застави.

Позики, що не можуть бути повернуті, списуються за рахунок створеного резерву на покриття збитків за сумнівними та безнадійними боргами. Така заборгованість списується після того, як будуть здійснені всі необхідні юридичні процедури і буде визначено суму збитків. Повернені суми заборгованості, які були списані за рахунок створеного резерву, відносяться на прибуток звітного року.

Основні засоби. Будівлі, споруди, обладнання та поліпшення орендованого майна відображаються за вартістю придбання з урахуванням переоцінки та накопиченого зносу.

Відповідно до рішення керівництва НБУ у 1998 році була проведена переоцінка основних засобів. Результати переоцінки включено до балансу за станом на 31 грудня 1998 року. Переоцінка здійснювалася на основі ринкових цін. Переоцінка до ринкових цін стосується лише певної частини приміщень та обладнання і не вплинула суттєво на загальну вартість основних засобів. Переоцінка була здійснена з метою більш точного відображення реальної ринкової вартості основних засобів.

Примітка 1: Основа підготовки звітності (продовження)

Амортизація. Амортизація нараховується протягом визначеного строку служби майна за рівномірним методом. Річні норми амортизації становлять, відповідно:

Будівлі та споруди	2-5%
Виробниче устаткування	5-12,5%
Меблі та обладнання	10-25%

Витрати на удосконалення, що подовжують строк служби або значно поліпшують стан активів, капіталізуються. Витрати на поточний ремонт та технічне обслуговування відносяться на витрати по мірі того, як вони здійснюються. Незавершене будівництво не амортизується, доки відповідне майно не буде введено в експлуатацію.

Інвестиції. Вкладення в асоційовані та інші компанії включено до інших активів і показано у звітності за первісною вартістю мінус резерв на будь-яке постійне зменшення вартості.

Банківські метали та інші дорогоцінні метали. Банківські метали включають злитки срібла, платини та паладію, що зберігаються у сховищі НБУ. Банківські метали обліковуються за вагою у тройських унціях і оцінюються за офіційним обліковим курсом НБУ. Курс НБУ розраховується на підставі курсу "спот" Лондонської біржі дорогоцінних металів у доларах США на кінець року; вартість у доларах США перераховується в гривні за курсом обміну долара США станом на кінець року. Прибутки або збитки від курсових різниць, що є результатом змін ціни на Лондонській біржі дорогоцінних металів або курсу обміну долара США, відносяться безпосередньо на резерв переоцінки і не включаються до звіту про прибутки та збитки. Банківські метали включено до інших активів у Примітці 11.

Строкові депозити у банківських металах в іноземних банках, за якими нараховуються проценти, включаються до складу активів в іноземній валюті, як зазначено у Примітці 5.

Інші дорогоцінні метали показано в інших активах у Примітці 11; вони включають брухт золота та інших металів і злитки, що не відповідають визначеним стандартам. Інші дорогоцінні метали обліковуються за вартістю придбання.

Примітка 1: Основа підготовки звітності (продовження)

Гроші, випущені в обіг. Сума грошей, випущених в обіг, включає банкноти та монети в гривнях, надані НБУ комерційним банкам. Гривнева готівка, що зберігається у сховищах та касі НБУ, не включається до суми грошей, випущених в обіг.

Як офіційна валюта України, гривня замінила карбованець у вересні 1996 року. У 1998 році НБУ відніс на прибутки суму банкнот та монет в карбованцях, які не були обмінені на гривні. Проте НБУ продовжуватиме обмін карбованців на гривні; кошти сплачені при здійсненні обміну відноситимуться до рахунку прибутків та збитків.

Міждержавні розрахунки. Міждержавні розрахунки велись від імені держави, а розрахунки за зобов'язаннями здійснювались лише після отримання відповідних вказівок. З моменту розпаду Радянського Союзу існує непевність стосовно дійсності та валюти деномінації певних сум, що виникли за результатами розрахунків 1992 року з республіками колишнього Радянського Союзу.

НБУ, так само як і більшість його контрагентів у країнах колишнього Радянського Союзу, припинив вивірку цих залишків. Існує також сумнів стосовно того, чи саме НБУ несе остаточну відповідальність за розрахунки за зобов'язаннями, що можуть виникнути, тому залишки за цими розрахунками у 1997 р. було віднесено до резервів НБУ.

Процентні та дисконтні доходи і витрати. Процентні доходи та витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки за методом нарахування. Процентні доходи включають також амортизацію дисконту за ОВДП інвестиційного портфелю банку.

Витрати на виготовлення грошей. Банкноти та монети в українських гривнях випускаються підприємством НБУ. Усі витрати, пов'язані з виробництвом банкнот та монет, включаючи амортизацію основних засобів, витрати на персонал та інші виробничі та накладні витрати, відносяться на витрати на виготовлення грошей.

Позабалансові фінансові інструменти. Позабалансові фінансові інструменти включають свопи, форвардні та опціонні контракти. Операції з позабалансовими фінансовими інструментами оцінюються за офіційним обмінним курсом, а відповідні прибутки або збитки відносяться безпосередньо на резерв переоцінки іноземної валюти. Номінальні суми контрактів у балансі не відображаються.

Розподіл прибутку. У відповідності до Закону України "Про банки та банківську діяльність", НБУ перераховує Міністерству фінансів України суму перевищення доходів над видатками. На вимогу Міністерства фінансів НБУ здійснює авансові перерахування прибутку до його остаточного визначення. Це інколи призводить до перевищення суми перерахованого прибутку над фактичною сумою прибутку за рік.

Примітка 1: Основа підготовки (продовження)

Витрати щодо проблеми 2000-го року. Зовнішні та внутрішні витрати, пов'язані із модифікацією програмного забезпечення, яке використовується НБУ, для приведення у відповідність з вимогами 2000-го року, відносяться на витрати по мірі їх здійснення.

Рекласифікація. НБУ було рекласифіковано ряд статей балансу за 1997 рік з метою приведення їх у відповідність з розшифровками статей балансу за 1998 рік.

Примітка 2: Вплив економічної ситуації в Україні на фінансову звітність НБУ

Протягом 1998 року в Україні відмічався період значних економічних труднощів, який продовжується у 1999 році. В результаті цього, зокрема, відбулась значна девальвація національної валюти, різко знизилась вартість українських боргових та корпоративних цінних паперів, зріс рівень інфляції та не виконувались зобов'язання за позиками, наданими комерційним банкам та підприємствам. Ці події особливо позначились на фінансовому стані НБУ у зв'язку з його роллю організації, що відповідає за проведення монетарної політики.

Основним результатом впливу економічних труднощів на НБУ було збільшення сум заборгованості перед НБУ як безпосередньо з боку Уряду, так і з боку банківських установ, засновником яких є Уряд або які знаходяться під значним впливом Уряду. Суми балансових та позабалансових статей, пов'язаних із заборгованістю Уряду, представлені нижче:

	Примітка	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Державні цінні папери	2 (а)	6 552	1 770
Кредити Уряду	2 (б)	8 161	6 353
Гарантії, надані від імені Уряду	2 (в)	1 214	756

Здатність Уряду (через Міністерство фінансів) погашати свій основний борг перед НБУ та проценти за ним обмежується бюджетним дефіцитом. В результаті, більша частина боргів Міністерства фінансів перед НБУ після настання строку їх погашення реструктуризована або замінена на нові боргові інструменти. НБУ не створювалось резервів за кредитами, безпосередньо наданими Міністерству фінансів, за борговими інструментами (купонними та дисконтними облигаціями внутрішньої державної позики) Міністерства фінансів України або за відповідними позабалансовими позиціями.

(а) У Примітці 6 описано поточний стан портфеля державних цінних паперів НБУ, а також умови реструктуризації більшої частини портфеля за домовленістю між НБУ та Міністерством фінансів.

Примітка 2: Вплив економічної ситуації в Україні на фінансову звітність НБУ (продовження)

(б) Як описано у Примітці 7, НБУ також надавались кредити Уряду України. Кредити у національній валюті, які надавались протягом 1992-1996 рр., загальною сумою 3 568 мільйонів гривень, використовувались для фінансування бюджетного дефіциту тих років. Кредити у доларах США 1995-1996 рр. використовувались в основному для сплати боргів України за енергоносії перед республіками колишнього Радянського Союзу. Ці кредити і проценти за ними не погашаються Урядом і тому під нараховані проценти за цими кредитами НБУ створює резерв на повну суму нарахованих процентів.

У ряді випадків НБУ доводиться фінансувати інші державні проекти та витрати. Здатність Уряду відшкодувати ці витрати з бюджету є невизначеною. Керівництво вважає, що оскільки суми основного боргу фактично являють собою борг засновника НБУ, створення резервів під ці суми не є доцільним.

(в) Як описано у Примітці 22, у 1992 р. НБУ було надано повноваження щодо випуску гарантій від імені держави. Ці повноваження було припинено у березні 1993 р. За станом на 31 грудня 1998 р. залишались непогашеними гарантії загальною сумою 593 мільйони німецьких марок. Ці гарантії мають строки погашення з 1999 р. до 2003 р. За гарантіями, строк погашення яких минув, НБУ не було понесено витрат, оскільки українські підприємства, на користь яких надавались ці гарантії, були здатними самостійно виконати свої зобов'язання.

Примітка 3: виправлення бухгалтерської помилки

Протягом 1995 - 1996 рр. НБУ було придбано устаткування для виробництва банкнот і монет на загальну суму 43 мільйони гривень. Оплата за ці основні засоби була неправильно відображена у балансі як списання з резервів. Протягом 1996-1997 рр. здійснювався монтаж цього обладнання. У 1998 р., коли ці основні засоби було введено в експлуатацію, цю помилку НБУ було виявлено та виправлено. В результаті даної помилки суму резервів та основних засобів за попередній звітний період було занижено на 43 мільйони гривень. Вплив цієї помилки відображено у Звіті про рух капіталу.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 4: Вимоги до МВФ

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Квота	4 808	2 507
Авуари в СДР	625	133
Всього вимог до МВФ	5 433	2 640

Нараховані проценти за авуарами в СДР включено до суми нарахованих процентів до отримання у Примітці 9.

Примітка 5: Активи в іноземній валюті

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Готівкові кошти в іноземній валюті	31	11
Депозити до запитання:		
В українських банках	2	1
У банках країн ОЄСР	1 388	399
У російських банках	8	20
Строкові депозити:		
В іноземній валюті у банках країн ОЄСР	704	2 989
В банківських металах у банках країн ОЄСР	680	370
Мінус: резерв під безнадійну заборгованість	(8)	(15)
Всього активів у іноземній валюті	2 805	3 775

Резерв під безнадійну заборгованість відноситься до залишків на кореспондентських рахунках у російських банках: резерв у розмірі 100% було створено під залишки на рахунках в Межекономсбербанку та Інкомбанку, оскільки ці банки ліквідовано і повернення даних сум є сумнівним.

Аналіз за валютами активів у іноземній валюті наведено у Примітці 21.

До суми строкових депозитів у банках країн ОЄСР (в іноземній валюті) включено два депозити загальною сумою 455 мільйонів гривень, які забезпечені облігаціями Уряду України (деномінованими у доларах США), випущеними на користь Газпрому Росії. Зарубіжний контрагент має право повернути на дату погашення депозитів долари США або передати НБУ право власності на ці облігації.

Портфельні інвестиції загальною сумою 194 мільйони гривень, які включено до суми строкових депозитів у банках країн ОЄСР, надано під заставу як гарантію виконання зобов'язань за іноземними контрактами.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 6: Державні цінні папери

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Дисконтні облигації	793	1 770
Купонні облигації	5 603	-
Нарахований дохід за купонними облигаціями	156	-
Всього державних цінних паперів	6 552	1 770

Державні цінні папери випущені Міністерством фінансів України і гарантовані Урядом України. Державні цінні папери включають купонні та дисконтні облигації внутрішньої державної позики. Дисконтні облигації обліковуються за вартістю придбання з урахуванням амортизованого дисконту і мають строки погашення з 24 березня 1999 р. по 14 червня 2000 року. Купонні облигації було придбано в результаті конверсії дисконтних облигацій, не погашених в строк. Умови конверсії було погоджено НБУ та Міністерством фінансів у лютому 1999 р., з проведенням конверсії за станом на 9 вересня 1998 р.

Номинальна вартість купонних облигацій становить 6 233 мільйони гривень. При визначенні балансової вартості у сумі 5 603 мільйони гривень було враховано той факт, що різниця між балансовою вартістю дисконтних облигацій, що підлягали конверсії, та номінальною вартістю купонних облигацій, придбаних в результаті конверсії, трактується НБУ як дисконт, який амортизується протягом періоду з дати конверсії до дати погашення

Конверсію у купонні облигації було проведено двома частинами. Перша частина, загальною номінальною вартістю 1 126 мільйонів гривень, має купон у розмірі 40% і дати погашення з 36 до 66 місяців від дати конверсії. Купон за 1999 рік підлягає сплаті шістьма щомісячними виплатами починаючи з липня 1999 р. З 2000 р. дати сплати купону будуть такими ж, як і за другою частиною.

Друга частина купонних облигацій загальною номінальною вартістю 5 107 мільйони гривень має дати погашення з 36 до 72 місяців від дати конверсії. За облигаціями другої частини купон не сплачуватиметься до квітня 2001 року. Після цього розмір купону буде визначатись на основі ринкової вартості нових облигацій на первинному ринку або на основі ставки рефінансування НБУ.

За станом на 31 грудня 1998 р. номінальна вартість портфеля ОВДП становила 7 275 мільйонів гривень (1997 р.: 2 039 мільйонів гривень).

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 7: Кредити Уряду

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Кредити, надані в національній валюті:		
1992 р.	18	18
1993 р.	111	111
1994 р.	1 321	1 321
1995 р.	1 694	1 694
1996 р.	424	424
Всього кредитів у національній валюті	3 568	3 568
Кредити, надані у доларах США:		
1995 р.	2 385	1 322
1996 р.	1 672	926
Всього кредитів у доларах США	4 057	2 248
Інші кредити	536	537
Всього кредитів Уряду	8 161	6 353

Збільшення протягом 1998 р. суми основного боргу за кредитами, наданими у 1995 – 1996 рр. у доларах США, відбулось за рахунок переоцінки сум залишків, деномінованих у доларах США.

У відповідності з обліковою політикою, описаною у Примітці 1, НБУ не створювались резерви під основну суму заборгованості за кредитами Уряду. Протягом 1998 р. не відбувалось повернень основної суми боргу за цими кредитами з боку Міністерства фінансів або інших державних установ.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 8: Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Поточні/ пролонговані кредити	809	1 462
Прострочені кредити	192	26
Мінус: резерв під сумнівну заборгованість	(331)	(265)
Всього кредитів комерційним банкам та іншим позичальникам за мінусом резервів	670	1 223

У сумі резерву на покриття збитків за сумнівними та безнадійними боргами відбулися такі зміни:

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Резерв за сумнівними та безнадійними боргами станом на 1 січня	265	108
Збільшення резерву за рахунок витрат протягом року	66	157
Резерв за сумнівними та безнадійними боргами станом на 31 грудня	331	265

Аналіз за валютами кредитів комерційним банкам та іншим позичальникам наведено у Примітці 21.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 9: Нараховані проценти до отримання

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Нараховані проценти до отримання за кредитами Уряду	6 630	5 939
Мінус: Резерв	(6 630)	(5 844)
Нараховані проценти до отримання за кредитами Уряду за мінусом резерву	-	95
Нараховані проценти до отримання за кредитами комерційним банкам та іншим позичальникам	16	38
Мінус: Резерв	(1)	(19)
Нараховані проценти до отримання за кредитами комерційним банкам та іншим позичальникам за мінусом резерву	15	19
Інші нараховані проценти	22	9
Всього нарахованих процентів до отримання	37	123

У 1998 р. НБУ було проведено взаємозалік із Міністерством фінансів на суму 95 мільйонів гривень стосовно нарахованих процентів до отримання від Уряду, проти заборгованості НБУ за перерахуванням прибутку за 1997 рік.

У сумі резерву на покриття збитків за сумнівними та безнадійними боргами відбулися такі зміни:

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Резерв під нараховані проценти за станом на 1 січня		
- за кредитами, наданими Уряду	5,844	5,076
- за кредитами комерційним банкам та іншим позичальникам	19	23
	5,863	5,099
Збільшення/(зменшення) резерву щодо нарахованих процентів до отримання		
- за рахунок зменшення процентних доходів за кредитами Уряду (Примітка 17)	786	768
- за рахунок витрат за сумнівними та безнадійними боргами (Примітка 20)	(18)	(4)
Резерв під нараховані проценти до отримання на 31 грудня	6,631	5,863

Протягом 1998 р. НБУ було списано прострочену заборгованість за нарахованими процентами до отримання за кредитами комерційним банкам на загальну суму 56 мільйонів гривень, з яких 30 мільйонів гривень було відображено як зменшення процентного доходу за рік (Примітка 17) і 26 мільйонів гривень, що відносились до процентних доходів, нарахованих за попередні періоди, було списано безпосередньо через витрати за сумнівними і безнадійними боргами (Примітка 20).

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 10: Основні засоби

	Будівлі та споруди	Виробниче устаткування	Меблі та обладнання	Незавершені капіталовкладення	Інші	Всього
Залишкова вартість на початок року	115	128	268	127	17	655
Первісна вартість або вартість оцінки						
Вхідний залишок	166	151	320	127	17	781
Надходження	3	52	8	207	12	282
Вибуття	(18)	-	(8)	-	(5)	(31)
Переведення із однієї категорії в іншу	125	46	70	(241)	-	-
Переоцінка	-	-	(4)	-	-	(4)
Вихідний залишок	276	249	386	93	24	1 028
Накопичена амортизація						
Вхідний залишок	51	23	52	-	-	126
Нарахування за рік	13	14	24	-	1	52
Вибуття	(2)	-	(10)	-	-	(12)
Вихідний залишок	62	37	66	-	1	166
Залишкова вартість на кінець року	214	212	320	93	23	862

Залишки на рахунку незавершених капіталовкладень по завершенню переносяться до будівель та обладнання.

У 1997 р. НБУ було включено до суми основних засобів 64 мільйони гривень, що відносяться до безоплатно отриманих будівель і споруд. Ці активи було передано НБУ у відповідності з постановою Кабінету Міністрів. У 1998 р. НБУ було додатково безоплатно отримано обладнання загальною вартістю 18 мільйонів гривень у відповідності з Постановами Кабінету Міністрів та Міністерства промисловості України. Вартість, за якою передавалось це майно, базувалась на залишковій вартості основних засобів за обліком підприємства, що передавало майно, з урахуванням індексації, проведеної за українським законодавством. Вплив цієї операції на суму резервів відображено у Звіті про рух капіталу.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 11: Інші активи

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Вкладення в статутні фонди інших організацій	37	2
Банківські метали	70	25
Інші дорогоцінні метали	55	40
Дебіторська заборгованість та передплата	70	81
	232	148
Мінус резерв під дебіторську заборгованість	(6)	-
Всього інших активів	226	148

Примітка 12: Гроші, випущені в обіг

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Банкноти та монети у гривні, випущені в обіг	7 459	6 349
Банкноти та монети у карбованцях, випущені в обіг	-	67
Всього грошей, випущених в обіг	7 459	6 416

У відповідності з обліковою політикою, зазначеною у Примітці 1, у 1998 р. НБУ було віднесено на доходи суму банкнот і монет у карбованцях, що не були пред'явлені для обміну на гривні. НБУ вважає, що ймовірність подальшого обміну є незначною. Протягом 1998 р. загальна сума обміну становила 1.5 мільйони гривень.

Примітка 13: Заборгованість перед МВФ

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Квота	4 808	2 507
Використання позики Фонду	9 570	4 476
Всього заборгованості перед МВФ	14 378	6 983

Нараховані витрати за користування позикою Фонду включено до нарахованих процентів до сплати у Примітці 16.

Примітка 14: Зобов'язання в іноземній валюті

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Кредитна лінія ЄБРР для малих і середніх підприємств	364	120
Грант від KFW	25	8
Інші кредити, отримані від нерезидентів	32	22
Всього зобов'язань в іноземній валюті	421	150

Грант від Кредитної установи для відбудови, Франкфурт-на-Майні (KFW) було отримано для створення Німецько-Українського фонду підтримки малих та середніх підприємств. Цей грант є безвідкличним, якщо тільки НБУ, як отримувачем, не буде порушено умов Угоди про грант. Керівництво НБУ вважає доцільним відображати цей залишок як зобов'язання до того часу, поки не будуть виконані всі зобов'язання за Угодою про Грант.

Інші кредити, отримані від нерезидентів, включають суму кредиту на обладнання, отриманого від Світового банку в рамках Інституційної позики Уряду України, у доларах США, на загальну суму 9 мільйонів гривень. Керівництво НБУ вважає, що цю суму необхідно відображати як зобов'язання до того часу, поки не буде повної впевненості у тому, що НБУ не буде зобов'язаний сплатити відповідну суму.

Примітка 15: Бюджетні та клієнтські рахунки

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Бюджетні рахунки	336	244
Рахунки установ, що фінансуються з державних та місцевих бюджетів	118	85
Рахунки нерезидентів	37	-
Інші	54	45
Всього бюджетних та клієнтських рахунків	545	374

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 16: Нараховані проценти до сплати

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Проценти до сплати за кредитами від МВФ	67	35
Проценти до сплати за кредитами від інших іноземних фінансових установ	9	3
Проценти до сплати за депозитами банків і рахунками клієнтів	2	3
Всього нарахованих процентів до сплати	78	41

Примітка 17: Чистий процентний та дисконтний дохід

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Процентні та дисконтні доходи		
Державні цінні папери	377	301
Строкові депозити	159	184
Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	152	156
Кредити Уряду (за мінусом резервів)	-	99
Авуари в СДР	10	3
Інші процентні доходи	6	5
Всього процентних і дисконтних доходів	704	748
Процентні витрати		
Кредити від МВФ	236	161
Кредити від інших іноземних фінансових організацій	18	36
Депозити банків та рахунки клієнтів	10	7
Всього процентних витрат	264	204
Чистий процентний та дисконтний дохід	440	544

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 18: Інші доходи

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Доходи від діяльності інкасаторської служби	56	60
Доходи від продажу ювілейних монет та іншої продукції	5	27
Інші доходи	13	11
Всього інших доходів	74	98

Примітка 19: Загальні, адміністративні та інші операційні витрати

	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Амортизація	25	60
Матеріали та послуги	31	34
Адміністративні та інші операційні витрати	28	26
Всього загальних, адміністративних та інших операційних витрат	84	120

Сума амортизації за 1998 рік не включає амортизацію у сумі 27 мільйонів гривень, що відноситься до основних засобів, які використовуються для виготовлення банкнот, монет та іншої продукції, наприклад ювілейних монет та акцизних марок.

Примітка 20: Витрати за сумнівними та безнадійними боргами

	Примітка	31 грудня 1998 р.	31 грудня 1997 р.
Активи в іноземній валюті	5	(7)	15
Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	8	66	157
Нараховані проценти до отримання	9	(18)	(4)
Списання безнадійної заборгованості	9	26	46
Інші активи	11	6	-
Всього витрат за сумнівними та безнадійними боргами		73	214

Витрати за сумнівними і безнадійними боргами не включають створення резерву під нараховані проценти за кредитами, наданими Урядом, оскільки у відповідності з обліковою політикою, описаною у Примітці 1, ці резерви відображаються як зменшення процентного доходу за кредитами, наданими Урядом (Примітка 17).

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ - 31 ГРУДНЯ 1998 Р.
(в мільйонах гривень)

Примітка 21: Аналіз за валютами

Валютний ризик - це ризик понести збитки в результаті зміни курсів обміну іноземних валют. Станом на 31 грудня 1998 року НБУ мав такі позиції в іноземних валютах:

	Грн.	Долари США	СДР	Інші валюти	Всього
АКТИВИ					
Монетарне золото	-	-	-	108	108
Вимоги до МВФ	-	-	5 433	-	5 433
Активи в іноземній валюті	-	2 054	-	751	2 805
Державні цінні папери	6 552	-	-	-	6 552
Кредити Уряду	3 578	4 486	-	97	8 161
Кредити комерційним банкам та іншим позичальникам	257	396	-	17	670
Нараховані проценти до отримання	8	23	5	1	37
Основні засоби	862	-	-	-	862
Інші активи	152	-	-	74	226
Всього активів	11 409	6 959	5 438	1 048	24 854
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Гроші, випущені в обіг	7 459	-	-	-	7 459
Заборгованість перед МВФ	-	-	14 378	-	14 378
Зобов'язання в іноземній валюті	-	373	-	48	421
Рахунки кредитних установ	1 145	13	-	17	1 175
Бюджетні та клієнтські рахунки	308	236	-	1	545
Нараховані проценти до сплати	-	10	67	1	78
Інші пасиви	23	7	-	101	131
Всього зобов'язань	8 935	639	14 445	168	24 187
Чиста балансова позиція	2 474	6 320	(9 007)	880	667
Позабалансові позиції					
Гарантії	-	-	-	1 214	1 214
Опціонні контракти	-	-	-	49	49
Форвардні контракти	-	3	-	-	3
Зобов'язання з надання кредитів	-	20	-	-	20

Активи в інших іноземних валютах головним чином складаються з монетарного золота, депозитів у золоті та німецьких марках.

Примітка 22: Умовні зобов'язання та позабалансові фінансові інструменти

2000-й рік – зовнішні фактори. Існує невизначеність стосовно того, чи Урядом України та іншими організаціями, які надають послуги, пов'язані з інфраструктурою, приділяється достатня увага проблемі 2000-го року, щоб уникнути проблем у роботі цієї інфраструктури. Значні перебої у наданні цих послуг можуть мати негативний вплив на діяльність НБУ. Крім того, поточна економічна ситуація в Україні, описана у Примітці 2, може негативно вплинути на здатність Уряду та інших організацій фінансувати програми за проблемою 2000-го року.

Деривативні інструменти. НБУ проводить операції з позабалансовими фінансовими інструментами, включаючи форвардні та опціонні контракти на купівлю та продаж іноземної валюти.

Операції з позабалансовими фінансовими інструментами проводяться на позабіржовому ринку на підставі контрактних умов. Номінальні суми позабалансових фінансових інструментів не відображаються у балансі.

Умовні зобов'язання в іноземній валюті. Умовні зобов'язання в іноземній валюті складаються з наступних статей:

	Валюта	31 грудня 1998 р. Еквівалент у гривні	31 грудня 1997 р. Еквівалент у гривні
Гарантії	Німецькі марки	1 214	642
	Долари США	-	114
Опціонні контракти в іноземній валюті	Золото	49	126
	Долари США	-	332
Форвардні контракти в іноземній валюті	Долари США	3	218

Всі гарантії було надано НБУ у 1992 році у відповідності з постановою Верховної Ради, що надавала НБУ повноваження на видачу гарантій від імені держави. Повноваження НБУ на видачу гарантій було припинено у березні 1993 року. З гарантій, виданих у 1992 році, залишилися чинними гарантії із строками погашення у 1999-2003 рр. Резерви для відображення того, що до НБУ можуть бути пред'явлені вимоги за наданими гарантіями, не створювалися.

Протягом 1996 та 1997 року НБУ були розміщені депозити у золоті в іноземному банку. Умови депозитних угод передбачають право іноземного контрагента повернути на дату погашення визначену кількість золота або фіксовану суму у доларах США. За станом на 31 грудня 1998 р. гривневий еквівалент номінальних сум діючих опціонних контрактів у золоті становив 49 мільйонів гривень.

**Примітка 22: Умовні зобов'язання та позабалансові фінансові інструменти
(продовження)**

У 1997 р. НБУ було укладено опціонні контракти з іноземним контрагентом, за якими НБУ приймав на себе зобов'язання купити гривневі кошти або облігації внутрішньої державної позики за долари США. За станом на 31 грудня 1998 р. вищезазначені контракти було анульовано. Прибутки та збитки за цими контрактами у відповідності з обліковою політикою, зазначеною у Примітці 1, було віднесено безпосередньо на резерв переоцінки іноземної валюти у розділі власного капіталу.

У жовтні 1997 р. НБУ було укладено валютні форвардні угоди з іноземним банком. Ці угоди надають можливість іноземному банку конвертувати гривні, отримані від Міністерства фінансів при погашенні облігацій внутрішньої державної позики, у долари США за попередньо визначеним курсом. Загальна сума зобов'язань за цими контрактами станом на 31 грудня 1998 року становила 3 мільйони гривень.

Після 31 грудня 1998 р. закінчився строк дії усіх зазначених вище форвардних угод, проте, НБУ не було отримано жодних вимог стосовно розрахунків за угодами, що закінчилися, і відповідно, жодні розрахунки за ними не здійснювалися.

Зобов'язання з надання кредитів. Зобов'язання з надання кредитів включають невикористані залишки кредитних ліній загальною сумою 20 мільйонів гривень у рамках кредитної лінії для малих і середніх підприємств, наданої НБУ Європейським Банком Реконструкції та Розвитку, що розподіляється НБУ між українськими комерційними банками (1997 р.: 18 мільйонів гривень).

Активи, надані під заставу. За станом на 31 грудня 1998 р. активи НБУ загальною сумою 194 мільйони гривень було надано під заставу для гарантування виконання зобов'язань за іноземними контрактами (1997 р.: 181 мільйон гривень – гарантійні депозити за іноземними контрактами і 180 мільйонів гривень за опціонними контрактами).